

Liber Anselmi

¶ Tla dō intentōe in via ista sit
ambulādū innuis vltimo cū di-
cis seq̄t̄ me. Qd tam de gres-
su corporis q̄ de mētis possum intelligē.
Quia mlti nō solū protates crucē sed et
se sus pēdētes in cruce te gressu corporis se-
secuti. Seq̄m̄ur igit̄ te nō tm̄ gressu bo-
noꝝ op̄ n: fr̄ intentōe cordiū: vt nō solū
ps̄ideremus q̄bus opib⁹ nos p̄cesseris
S̄ q̄ intentōe feceris: et in hac te seq̄ stu-
deamus. Inuenim⁹ aut̄ q̄ l̄ oib⁹ cogi-
tatōib⁹ v̄bis et factis tuis p̄ncipal̄ q̄-
sieris glam tui p̄ris. Tu ḡ dñe iesu tpe
dirige intentōem nr̄m vt in oib⁹ glam
cuius q̄ramus et tuā: nos abnegādo, p̄fū
dū: sublimitatē: latitudinem et longitudi-
nē crucis portādo et ea p̄seuerando ad
laudem et glam tuā. Qui cū p̄et sp̄u
sc̄to viuis ac regnas de⁹ p̄ oia se. s. amē
Explicit anselmus de mensuratiōe et
laude crucis.

Incipiunt meditationes anselmi.

Omine deus

meus dā cordi meo te deside-
rare: desiderādo querere: q̄-
rendo inuenire: inueniēdo amare: amā-
do mala mea redimere: redēpta nō ite-
rare: da dñe de⁹ cordi meo penitētie cō-
pūctōez: spūi cōtritōem: ocul' lachryma-
rū fontē: manib⁹ elemosyne largitatē
Rex me⁹ extingue i me desideria carnis
et accēde vim tui amoris. Redēptor me⁹
us expelle a me spūm supbie et concede
michi ppicius thesaurꝝ humilitatis tue.
Saluator meus amoue a me furore ire:
et indulge mihi seruū patie. Creator me⁹
us euelle a me animi rācorē et largire mi-
hi mentis dulcediem. Da p̄f clemētissi-
me solidā mihi fidē spem cōgruam: ca-
ritatē pfec̄tā. Rector meus auerte a me
animi vanitatē: mentis incōstantiā: cor-
dis vagationē: oris scurrilitatē: oculorꝝ
elationē: vētris ingluviē: obprob̄ia p-
ximorꝝ: scelera detractionum: curiosita-

tis puriginē: diuitiarū cupiditatē: po-
tentatuū rapinā: inqnis glie appetitū
ypocrisis malū: adulatioñis venenum.
p̄temptū inopū: op̄p̄issionē debiliū: au-
racie ardorem: inuidie rubiginem: blas-
phemie mortē. Reseca in me temeritōē
me⁹ factor iniquā p̄tinaciā: inqetudinez
ociositatē: somnolentia: pigričā: mētis
ebetudinē: cordis cecitatē: sensus obsti-
natōem: moꝝ trutulentia: boni inobedi-
entiā: cōsiliū repugnatōem: lingue effre-
natōem: paupeꝝ p̄edā: impotentū vio-
lentiā: innocētuū caluniā: subditoꝝ neg-
ligentia: circa subditos seueritatē: ad-
uersus domesticos impietatē. erga p̄xi-
mos duriciā. Deus meus misericordia
mea oro te p̄ dilectū filiū tuum da mihi
opa misericordie: pietatis studia. cōpa-
ti afflictis. Subuenire egenis: succurre
miseris: cōsolere erroneis: cōsolari me-
stos: releuare opp̄sos. paupes recreare
flebiles refouere. dimittere debitoribus
pc̄e in me peccatib⁹: odientes me dilige-
re. p̄ malis bona reddere neminē despī-
cere: s̄ honorare. bonos imitari: malos
cauere: v̄tutes amplecti. v̄tia reūcere.
in aduersis patientiā: in p̄speris cōtinē-
tiā. custodiam oris: et ostiū circūstantie
labiūs meis. terrena calcare. celestia siti-
re. Ecce plasmatōz meus multa rogaui
cū nec pauca p̄merui. Fateor heu: fate-
or nō solū q̄ postulo nō debent bona: s̄
multa mihi debent et exquisita supplicia
Animant me publicani meretrices et la-
tronē q̄ a fauic⁹ hosti momētane eru-
ti: sinibus recipiunt pastoris. Tu enim
oīm factor de⁹ licet in cūctis tuis sis mi-
rabilis opib⁹: mirabilior tamē in vi-
sceribus crederis pietati. Unī de te met
p̄ quēdā tuū dixisti: miseratōes eius su-
per oia opa eius et q̄st de singulo loquē-
tem de vniuerso p̄lo tuo dixisti p̄fident
misericordiā meā nō disp̄gā ab eo. Nullū
enī sp̄nis. nullū abicis: nullū phorre-
sis nisi q̄ te forte amēs exhoruerit. Er-

Prædicationes anselmi

go nōmō nō irat^r peccatis: s^r te irritatib^r
dona si quesierit tribuus deus meus cor
nu salutis mee et susceptor me^r. Ego in-
felic te irritau: ego malū corā te feci: fu-
rore tuū puocau: irā pmerui: peccau: et
passus es: deliq^r et adhuc susties. Si pe-
nitit p̄cis: si reuertor suscipis: insq^r dū
differo p̄stolaris. Reuocas errātē: iuitas
repugnē excitas torpētē aplecter^r rede
untē doces ignorātē: merētē mulces: ar-
via suscitas: p^r lapsū repas petēti largi-
ris: q̄renti inueniris: pulsanti apis. Ec-
ce dñe de^r salutis mee qd op̄omā nescio
qd r̄sideram igro: nullū cōfū gū: nullum
ate patet latibulū. Ostendisti bene yi-
uēdi viā: dedisti gradiēdi scientiā: mina-
tus es mihi gehennā: et pollicitus es pa-
radisi gl̄iam. Nūc p̄r mīaz et totius cō-
solutionis cōfige timore tuo carnes me-
as: q̄ten^r que minaz metuendo euadā
et redde mihi pp̄cīus leticiā salutarī tui
vt q̄ sp̄odes diligēdo p̄ticipē. Fortitu-
do mea dñs firmamētū meū deus et refu-
giū meū et liberator meus suggere quid
de te cogitē doce q̄bus sermonib^r inuo-
cem: de quibus opib^r te placere Scio
nāq^r scio vñū quo placaris: et aliud qd
nō sp̄nis: est vtig^r sp̄ūs cōtribulatus ti-
bi sacrificiū et acceptas cor cōtritū et hu-
miliatiū His me deus meus adiutor me-
us dita munerib^r. His ē inimicū munis
ptectionibus hoc de flaminis vitioꝝ p̄-
sta refugiū: b̄ a desiderioꝝ passionibus
pande pius refugiū fac dñs x̄tus salutis
mee ne sim ī eorū ordie qui credūt p̄te: et
recedūt tēptatois p̄te. Obumbra caput
meū in die belli: esto spes mea in die af-
flictōnis mee et salus in p̄te tribulatiōnis
mee. Ecce deus illumīatio mea: et salus
mea: rogaui quibus egeo intimaui: q̄ ti-
meo: sed remordet me cōsciētia: reprehē-
dūt me cordis secretā: et q̄ amor mīstrat
timor dissipat: zelus incitat: metus incre-
pat. Acta vice fortitudiez s^r tua iugiter
pietas fiduciā. Tua hortat benignitas

mea dehortat malignitas: et vt veri^r fa-
teor occurrit memore fantasmata pec-
catorū: q̄ reuerberat aciem v̄l audaciam
p̄sumentū asorū. Lū enī odio q̄s dign^r
sit q̄ frōte ḡfām reorū cū pena debet: q̄
temeritate ḡlia possit lateſcit iudicem:
q̄ postposita satisfactōe delicti p̄mīs q̄
rit honorari. Regi insultat obnoxī sup-
plicio q̄ flagitat donari in debito p̄mio:
et dilecti p̄fis affectū stultus exacerbat si-
lius: q̄ post illatas cōtumelias aī peni-
tudiem hereditatis usurpat celsitudiez
qd mi p̄r me egisse recolo: merui morte^r
et peto vitā: comoui regē meū: cuius im-
pudens nūc inuoco auxiliū: p̄tempsi iu-
diciū iudicis: quē temere postulo adiu-
tore: in soleſ rēnui audire patrē quez de-
mū p̄sumo h̄fe tutorē. Heu mihi q̄ sero
venio: heu heu q̄ tarde festio: heu quia
curro post vulnera dignatus incolu-
mis: p̄cauere tactaſla: neglexi p̄spicere
tela: mō sollicitor de morte vicina: vul-
neribus influxi q̄ scelerib^r adde-
renō timui: recēti tabe cicatrices respī:
q̄ p̄sca flagitia modernis inqnatōibus
reciprocaui: et q̄ diuīna solidauerat ḡra
vel medicina mea dissoluit purigo fre-
netica. Cutis que supducta vulneribus
morbi celauerat: sanie erūpente putru-
it: q̄ iterata iniqtas p̄cessā mīam exina-
niuit. Houi q̄p̄ septum. In q̄cūq^r die
iustus peccauerit oēs iusticie eius in ob-
liuīde erūt. Si iusticia aboleſ iusti ruen-
tis: q̄to magis p̄tōris in idīpm ruētis.
Quotiens vt canis redij ad vomitū et
vt sus petij volutabz: fateri mihi itaq^r
et recordari impossibile est qd mortaliū
hoies peccare ignorātes docui: volenti-
bus delinq̄re p̄suasi: resistētes coegi vo-
lentibus cōsensi: qd sane gradientes in
laqueum duxi: viam querentib^r soueaz
retexi: mala patrare nō horui: obliuisci
nō metui. Sed tu iuste iudex signasti q̄
si in sacculo pecunia p̄tā mea: et obfua-
sti oēs semitas meas et cunctos gressus

¶

Liber Anselmi

meos diuiniterasti: tacuisti sep: siluisti:
patiens finisti: Ue mihi deum loqueris
qui parturens deus deoꝝ dñe pſabilis
sup nequitiam: noui qꝫ manifest⁹ veni-
es: noui qꝫ nō semper filebis cū m conspe-
ctu tuo ignis etat desceret ⁊ i circuitu tuo
tempestas ingruerit valida: cū aduoca-
ueris celū de sursum ⁊ terrā discernere
p̄lm tuū Ecce tot m libus populorꝫ nu-
dabiliꝫ dēs iniquitates mee: tot agimi-
bus parebūt scelera mea: nō solum actuū
sed etiā cogitationū simulqꝫ locutionū
tot iudicib⁹ inops astabo qꝫ quort me p-
cesserūt in bono ope tot arguentib⁹ con-
fundar quotquot mihi p̄buerūt lāctavi
uēdi exempla: tot vincat testib⁹: qꝫ me
non erūt pſicuſ sermonibus ſepeqꝫ imi-
tādos iustis mihi dederūt actionibus.
Dñe mi deus nō ſuppedit qđ dicā nō oc-
currit qđ rēpon deam: ⁊ ecce iā illi int-
ſum diſcrimini: v̄get me cōſciētia: cru-
ciant cordis archana: coartat auaricia:
accusat ſupbiqꝫ: cōſumit inuidia: inflam-
mat p̄cupiſcētia: inceſtat luxuria: deho-
neſtat gula: cōſutat ebraicas: deſtractio
laterat: ambiſio ſupplāt: rapacitas ob-
ſurgat: diſcordia diſſipat: ira p̄iurbat:
leuitas deicit: to: por: opp: uinit: p̄yocriſis
fallit: adulatio frangit: fauor extollit ca-
lunia pūgit. Ecce liberator meus degē-
ribus iracidis. Ecce cum quib⁹ vixi a-
die nativitatis mee quibus ſtudi⁹ q̄bus
ſidē ſeruaci ipsa me ſtudia q̄ dilexerim
damnāt: que laudaueram vituperant.
Illi ſunt quibus ac̄eui amici: quibus pa-
rui in gī: quibus ſeruui dñi consules q-
bus credidi: ciues quib⁹ cohabitauit: do-
mestici quibus conſenui. Iheu mihi rex
meus ⁊ deus meus: q̄ incolatus meus
plongatus est. Ue mihi illuminatō mea
qua habitauit cū habitantib⁹ cedar ⁊ cū
ſetū dixerit multū q̄to magis. ego inſe-
lix dicere poſſu nūmis incola fuit anima
mea: firmamentū meū nō iuſtificabitur
in cōſpectu tuo ois viuēs. Spes mea n-

est in filiū hominū: quē ſi remota pietate
judicaueris iuſtū inuenias ⁊ n̄iſ pre-
ueneris milerādo impū nō erit quē glori-
fices pium. Credo nāqꝫ ſalus mea q̄ au-
diui qđo benignitas tua: ad penitentiā
me adducit: turris fortitudinis: ſonue-
rūt neceſſaria mihi tua labia: nemo p̄t
venire ad me n̄iſ pater qui misit me tra-
xerit eū. Eniuero qꝫ instruxiſti me tāta-
qꝫ p̄picius iuſtitūe ſormaſti totis me-
dullis cordis toto adnisi mētis te oꝫs
p̄t cuꝫ dulcissimo puerō: teqꝫ dulcissima
ples cū ſerēiſſimo inuoco paraclito tra-
he me quaten⁹ poſt te currere in odoꝫ
vngētoꝫ tuoꝫ delecter. Qꝫ magna do-
mine de⁹ meus multitudi dulcedis tue
quā abſcondiſti timentibus te. Abſcon-
diſti quia cōſeruasti nō qꝫ abſcondiſti.
Abſtuliſti cū ea magis m̄tripliſti. So-
let aliqñ qđ abſcondit diligenter inhe-
ſigari ⁊ inuentū artius armari: dilata i-
te nō minuunt ſz magis crescūt deſide-
ria. Nō eſt q̄ tuuſ amor trāſitorius ſed
eternus: Qui te diligūt nō tepeſcūt ſed
feruescunt nō eſt tu⁹ amor otiosus: me-
moria tua ſup mel dulcis, meditatio de-
te plusqꝫ cibus ſuauis: de te loqui plena
eſt reſectio: te noſce pfecta cōſolatio: ti-
bi adherere vita eterna: a te ſepari mori-
ppetua: fons viuus hiſ qui te ſituant eſ-
ca indeſiciens q̄ te eſtūt. Elia te qren-
tibus gaudium inuenientibus: odor tu-
us fulcit mortuos: respectus curat eg-
tos: lux tua oēm fugat caliginē: viſi-
tatio tua cūctam repellit tristiciam: nullus
apud te meror: pcul a te ois dolor: illa
tecum mēſticia: nulla indigentia: nulla
vbi neceſſitas: nulli boni inē difficultas
nunqꝫ ibi tenebre nec terro: nominatur
gehenne: nulli noctis tetra cecitas: nec
tumultus improbitas: nūqꝫ famis: ſitū-
qꝫ inopia frigoris nec eſtus circa te mo-
ratur penuria: nō inualitudo corporis:
prisus nec corruptio mentis: nō zel⁹ ne-
qꝫ contētio, nec oīno ambitio illinc: ab-

Meditationes anselmi

est sollicitudo finis t' cura mortis: labor senectus. lagoo: egritudis ibi nescitur passio aeris et varietas tuis. Hec est ei magna misericordia dulcedis tue domine quam abscondisti timetibus te: sed pfectisti sperantib' in te. O quod bona absconditio q' efficit pfectio: non enim hec absconditio estimatur puditio sed magis cōseruatio q' sit pfectio. O gloriose rex quod vera sit tua iudicia iustificata in semetipā vere desiderabilia sup aurum et lapidem p̄ciosum multū utique et dulciora sup mel et fauaz. O vita mea deus meus rogo te p' nomē redēptoris mei dilecti filii tui largiri p̄picus ut custodiendis illis retributio multa. Glia mea deus meus abscondit thezaux tuu' et incites cupidum: recordis margaritam ut augeas querētis amorē: differt dare: ut doceas petere: dissimulas audire petentem ut facias pseuerantē. Postremo incipientib' querere p'mittis ut non nisi vere pseuerantibus salutē tribuis: quod plane iudicat illa flebilis q' tuū in sepulcro natū xp̄m inter mortuos q'rebat viuum duratibus adhuc tenebris quam accēderas ut q'reret sed q'reti dispebas ut pseueraret: pseueruit sperans: et spauit pseuerans. et quod in spe pseuerauit videre te meruit beatissimo et plena exultatō o summū gaudium et cōsummatum desiderium desiderabilis vultus iocundus aspectus. O spes et felix pseuerantia nisi enim speraret non pseueraret et nisi pseueraret spei fructu non p'cipit. Sic enim deus meus misericordia mea abscondit timetibus te: ut inueniaris sperantibus in te: sic elongaris querentibus ut appropinques pseuerantib'. Qui elongant se a te peribunt: qui autem expectant te non confundentur. Qui timet te sperent in te quod p̄tector et adiutor eorum. Per timorē venit ad amorem. Timetulus est: ut dñs amandus. ut p' timor tuus sanctus permanet quod secundum permanere facit quos possidet. Nihil de-

est timetibus te: quod oculi tui sup eos et aures tue in preces eorum. Abs serico: dia mea et refugium meum susceptor meus et liberator meus sic timore adhibe mihi vir amo rē subinferas: sic irrogas metum ut tui augeas desiderium: sicque me p̄cipem timentum te ut et custodientium mandata tua facias ut p' timoris fuitutē ad amoris ptingere merear gram. Inuoco te deus meus inuoco te quod p' p̄petuo es omnibus iuso cantib' te sed inuocantibus in veritate. Tu enim veritas es: doce me quod solum clementia tua sancta veritas inuocare quod quomodo hoc fieri opteat nescio sed doceri quod te beatissima veritas humiliter imploro. Abs te sape desipe est: te vere nosce pfectum est scire. Erudi me o diuina sapientia: et doce me legem tuā. Credo sane: quod quem tu erudieris beatus es: et de lege tua docueris eū. Desidero inuocare te quod solum ut fiat in veritate. Quid est in veritate vocare veritatem nisi in filio patrē. Ergo sancte pater sermo tuus veritas est principium verborum tuorum veritas. Hoc quippe est verborum tuorum est principium et in principio erat verbum. In ipso principio te sumū adoro principium in ipso veritatis verbo te pfecta inuoco veritas quod in ipsa tandem dirigas me: et doceas in veritate. Quid enim dulcius quod genitorē in nomine unigeniti exorare prem: recordatōe filij ad pietatē flectere: regez carissime plures denotatōe mitigare. Sic rei solēt carcerebus eripi: sic mācipati vincul' liberari sic tristem capitū excipientes sententiā non solū vitā sed insup' nācisci insolitam gram: dum iratis pluribus dilecte plures intimauerint caritatē. Sic delinquētes fuuli euadūt supplicia dñorum dum p' eis interuenit dulcedo filiorum. Sic te p' op̄s p' omnipotentis filij tui postulo caritatem: educ de carcere aliam meā ad cōfitemētū noī tuo: libera me a vincul' peccatorum p' coeterū tibi vincul' flagito natum: me quod cui p' p̄petua merita letabiliē minant̄ sente

Liber

Anselmi

tiam p̄ciosē ad dexteram tuā conseden-
tis plis interpellatiōe restaura' placat'
ad vitā q̄z aliū enī dirigā intercessorē p̄
me tibi nescio: nisi hūc qui est peccatis
nřis ppiciatio q̄ sedet ad dexterā tuā
q̄ etiā cōi sibi gl̄a pietatē tuā interpellat
p̄ nobis. Ecce aduocatus meus apud
te deū z p̄fem ecce p̄otifex sūm?: qui nō
eget alieno expiari sanguine q̄ p̄po ful-
get p̄fusus cruore. Ecce hostia sc̄t̄ bñ
placēst̄ pfecta in odorē suauitatis z ob-
lata z accepta. Ecce agnus sine macla
qui se corā condētibus obmutuit: q̄ pla-
gis cesus: spūtis illitus p̄bris affect' os
suum nō apuit. En qui peccatum nō fecit
pctā nřa p̄tulit: z languores nřos suo li-
uore sanauit. Aspice pie pater p̄fissimū
filiū tuū p̄ me tā impio passum: respice
p̄t clemētissime eū qui patit: z reminis-
cere benign' p̄ quo patit. Nōne hic est
ille innocēs mi dñe quēyt seruū redime-
res: filiū tradidisti: nūquid nō auctorvi-
te hic est: qui vt ouis ad occisionē duc'
tibiq̄ obedies v̄sq̄ ad mortē fact'. atro-
cis nō timuit necis subire genus. Reco-
le totius salutis dispositor quia hic ip̄e
est quē et si ex tua x̄tute genuisti: mee tñ
infirmitatis p̄ticipē fieri voluisti: vere h̄
est tua deitas q̄ meā induita naturā cru-
cis ascēdit patibulum: qui assūptaq̄ car-
ne triste tulit suppliciū. Reduc de' me
oclos maiestatis sup opus ineffabil' pie-
tatis: intuere dilectē natū toto corpe ex-
tensum terne manus innocuas pio ma-
nantis sanguine: z remitte placatus scele-
ra que patrauerūt manus me. Considera
latus crudeli fossum cuspidē: z reno-
ua me sacrosācto fonte illo quē inde flu-
isse credo. Vide immackata vestigia q̄
nō steterūt in via pctōz sed sp̄ ambula-
uerūt in lege tua diris confixa clavis et
p̄fice gress' meos insemitis tuis: fac me
odio habere oēm viam iniqtatis: viam
iniqtatis misericors amoue a me. facq̄
me ppicius viam x̄tatis eligere. O: o

te rex seculoꝝ p̄ hūc redemptorē meum
fac me currere viā mandatorꝝ tuoꝝ vt ei
valeā spū ynī qui nō horruit mea car-
ne vestri. Munqđ nō attendis pie pa-
ter adolescentis filij carissimū caput ni-
uea ceruice deflexa: p̄ciosa resolutum in
morte. Aspice mitissime cōditor dilecte
sobol' hūanitatez z miserere sup infirmi
plasmatis debilitatē. Landet nudatuz
pectus: rubet cruentū latus: tensa arent
viscera: decora lāguēt lumia regia pal-
lent ora. p̄cera rigent brachia: pendent
crura marmorea: rigat terebratos pedes
sācti sanguis vnda. Specta gliose ge-
nitorz gratissime plis lacerata membra
z memorare benignus que mea est sub-
stantia. Conspice dei hominis penaꝝ et
reuela p̄diti hois miseriā: vide redemp-
torꝝ suppliciū z remitte redēpti delictuz
Hic ē dñe mi quē ppter peccata populi
tui p̄cussisti licet ip̄e sit dilect' in quo ubi
bñ cōplacuisti hic est ille innocēs i quo
dolus inuēt' nō est z tñ cū iniqt̄s reputa-
tus est. Quid cōmissisti dulcissime puer
vt sic iudicari: qd p̄missisti amātissime
iūuenis vt sic tractareris. Quid scelus
tuū que noxa tua que causa mortis q̄ oc-
casio tue dānationis. Ego enī sum tui
plaga doloris: tue culpa occisionis: ego
tue liuoī passionis: tui cruciatus labor.
Ego tue mortis meritū tue vindicta fla-
gitū. Om̄mirabilis censure p̄ditio: z in-
effabilis misterij dispositio peccat(i)q̄
z punitur iustus: delinq̄t reus z vapu-
lat innocēs: offendit imp̄nus: dānat pl̄
qd meref malus. patitur bon'. Quod
perpetrat seru' exsoluit dñs. Quod cō-
mittit homo sustinet de'. Quo nate di
quo tua descēdit humilitas: quo tua de-
flagravit caritas: quo p̄cessit pietas: q̄
excrevit benignitas: quo tuus attigit a-
mor: q̄ peruenit compassio ego enī iniqt̄
egi tu pene multcaris. Ego facinus ad-
misi tu yltione plecteris: ego crīmē edi-
di: tu tortore subiceris: ego supbini tu hū-

Bed

Reditationes anselmi

miliaris; ego tumui; tu attenuaris; ego inobedies extitit; tu obediens pri scelus; i-
obedientie luis; ego gule parui; tu me-
dia afficeris; me ad illucitum rapuit con-
cupiscēta ardore te pfecta caritas ducit
ad crucē. ego psumpsī vetitum tu subi-
sti ecclēū; ego delector cibo; tu laboras i-
patibulo. Ego fruor delitiis; tu lanias
clavis. ego pomū dulcediez tu fellis gu-
stas amaritudiem; mihi reus ridens cō-
gaudet euia; tibi pie plorans cōpatitur
Maria ecce rex glōse; ecce ipetas mea
et claret tua pietas; en mea iniusticia et
qua liquer iusticia. Quid de⁹ me⁹ et rex
meus. Quid retribua tibi p oībus que
retribuisti mihi. Nō eni inuenire pot in
corde hoīs qđ cōdigne talibus referat
premūs; nunq̄ pot sagacitas machina-
ri humana tui cōparet miseratio diuia
nec est creature molliri officiū quo iuste
creatoris recōpenset p̄sidium. Est autē
nate dei in hac tua admirabili dispositi-
one cui mea fragilitas in aliquo suppe-
ditet. Si tua visitatoe cōpuncta mens
carnē suam crucifigat cū vitiis et concu-
piscētis. Et si hoc a te conceditur q̄si
iam tibi incipit compati vel viuere. qz et
tu p̄ peccatoribus dignatus es mori sic
et p̄ interioē victoriā te duce armabit
ad exterioē palmā qua deuicta p̄secu-
tione spiritali nō feraf p̄ amore tuo sibi
ci gladio materiali. Ita exigutas cōdi-
tionis si tue complaccat pietati magni-
tudini valebit p̄ viribus respondere cō-
ditous. Et hoc celestis medicine bone
iesu; hoc cui antidotū amoris. O ro te p̄
antiq̄ misericordias tuas infūde meis
visceribus ut reiecta vipee cōtagionis
labe reintegret me incolumenti pastine
quo gustato nectare tue suavitatis faci-
at me illecebrosa mundi pspēra toto af-
fectu despicere; et nulla eius aduersa p̄
te formidare; memor p̄petue nobilita-
tis sp̄ fastidiam ventos huius trāistorū
timoris. Nihil queso sine te mihi dulce-

scat; nil cōplaceat; nil p̄ciosū; nil preter
te mihi arrideat speciosum vilescat ob-
secro abstemib⁹ oīa; sordescat vniuersa
qđ tibi aduersum est; et mihi molestū sit
et beneplacitū in deficiēs desiderium; te-
deat me gaudere sine te et delectet me tri-
stari p̄ te. Sit mihi nomē tuū refocilla-
tio et memoria tua mea cōsolatio; fiant
mihi lacrime mee panes die ac nocte tu-
as in uestigādo iustificatōes sic bonum
mihi lex oris tui sup mīlia auri et argēti
sit obedire tibi amabile; resistere execra-
bile. Rogo te spes mea p̄ oēs pietates
tuas ut ppiciaris oībus iniquitatibus
meis. Adaperi aures meas mādatis tu-
is et ne declines flagito p̄ nomen sanctū
tuū in ḫba malicie cor meum ad excusā-
das excusatōes in peccatis. Peto etiā
p̄ admirabilem humilitatē tuā nō veni-
at mihi pes supbie et manus peccatoris
nō moueat me. Ecce op̄s de⁹ pater do-
mini mei dispone benign⁹ quo mihi mi-
seraris; quō q̄cqd p̄ciosius inueni deuo-
te tibi obtuli q̄cqd carius reppi supcli-
ter p̄itaui, nihil mihi reliq̄ quin tue ex-
posuerim maiestati; nihil iaz supest qđ
adiciam qz totaz tibi delegauī spem me
am. Directi tibi aduocatū meū tuum di-
lectum filiū; misi gloriosam p̄geniem in-
ter me et te mediatorem. Adiūci inq̄ int-
cessorem p̄ quem cōfido veniā; misi ver-
bis qz p̄ meis dīpi missuz factis enume-
raui sanctissime tibi sobolis mortē quam
p̄ me fuisse credo p̄pessam. Credo a te
missam deitatem nrā suscepisse huma-
nitatem in qua dignū duxit viscera ala-
pas sputa irrisionesq̄ proferre; nec non
crucem clausosq̄ suscipe. Hanc olim in-
fantie vagitibus demolitā pueritie pan-
nis astrictam; sudoribus vexataim; ieu-
nūs macerataz; vigilijs afflictā; itineri-
bus fessam post affectam flagris; lacera-
tam suplichis; deputatā cum mortuis.
ditatam ḫo gloria resurrectionis celoz
gaudij induxit et in dextera tue celsitu-

t 3

Liber Anselmi

dinis collocauit.

Tu placatio mea et ppiciatio mea h
intende pius quo genueris filium et quem
redimeris seruum hic aspice factorem et ne
despicias facturam: amplectere serenus
pastorem: et recipe misericors allata prop
is humeris ouem. Hic ipse est fidelissimus
pastor ille qui dudu errabundam ouem p
abrupta montium precipicia vallium multis
quesierat: variisque laboribus quiq; iam mo
rieti iam per longa exilia deficienti tam e in
veniente gaudes se supponit et miro sibi ad
nisi caritatis in nixa de confusione abis
soleuit: physq; coastricta complexibus
ad non agintanoue vna que pierat dep
tauit oue. Ecce dñe mi rex oþs deus ec
ce pastor: bonus refert tibi ouem quam co
missisti ei. Suscepit te disponente ad sal
uandum hominem quem tibi restituit omni
labe imunem ecce tibi tuum carissimus plas
mo filius recociliat: quod a te pcul devia
uerat: en gregi tuo mis pastor reformat
quod podo violentus abegerat reddit tuis
conspectibus seruum quem sua ppa fece
rat conscientia fugi tm: ut qui per se penam
meruit per factorem mundi mereatur veniam
qui per culpis suis spabat gehennam tam
to duce iam cōfidat reuocari ad priam.
Potui per me te sancte p offēdere: sed non
potui per me te mihi placere: factus est ad
iutor meus tuus dilectus filius meus p
ticipans humanitatem ut curaret infi mi
tatem quatenus vni culpa emiserat offen
sios inde tibi immolare sacrificium lau
dis: meque per hoc tue redderet pietati pla
cibilem quod sedes ad dexteram tuam sep mee
substicie ostenderet esse consorte. Ecce spes
mea: ecce tota fiducia. Si me per mea: ut
dignum est despicias iniquitate respice sal
tem misericordiam in me per dilecte lobolis cari
tate: in filio attende quod per piciem i ser
uo. Tidc carnis sacramentum et carnis
remittere reatum recole quod bonus ppe
sus est filius et obliuiscere quod malum opa
sus est seruus: quiens beate plis tibi sau

tia paternula delatescat obsecroyul
nera in ea: quiens rubet preciosum saguis
pio de latere deleat suppicio tabes mee
pollutosis: et quod te caro laesciuit ad iras
caro te inflectat pcor ad misericordiam:
ut sicut me caro seduxit ad culpam: caro
deducat ad veniam. Multum quod est quod
mea meref inpietas: loge aut manus est:
quod redemptoris mei poscit pietas: mag
na ei est mea iniustitia: multo vero maior re
demptoris mei iusticia. Quod enim super
ior est deus hostis: tanto mea malicia est infe
rior bonitate eius: ut qualitate ita etiam
quantitate. Quid enim delinqre posset ho
quod non dei filius redimeret factus ho
Que tamen supbia tumeret quia non tam hu
militas sternet. Quid nam eet mortis imperiu
quod nati di non destrueret crucis sup
plicium. Mirum deus meus si equum lance ini
quitas peccatis hominis et redimenti
gratia libere auctoris: non tamen oriens dicat
ab occidente seu inferior supra infernum
a summo celi cardine certis pietas redi
ptoris supat maliciam peccatoris.

Ja lucis optime creator iam culpis ign
sce meis per dilecti filii tui laboribus imm
ensis. Jam quoquo eius pietati mea im
pietas eius modestio mea pueritas et
inassuetudini donec ferocitas. Jam sua
humilitas mea supbia: patientia ei mea
impatientia: benignitas duricia: obedie
ntia in obedientiam: tranquillitas inq
tudinem: dulcedo amaritudinem: suavitatis
ira: caritas lucrifaciet crudellem obfici
ciam. Ja divini amor numis pris omni po
tentis plisq; beatissime sancta coicatio pa
clite sancte spus merentium clementissime co
solator: spus alme iam cordis mei pene
tralibus potentii illabere xutus: et tene
brosa que neglecti lucis latibula lumi
nis corusti fulgore pius inhabitator leti
fica: quiq; rosis habundantia longo aridi
tatis marcescentia squalore visitando fe
cunda Saucia interioris hominis archa
na tui amoris iaculo: et teperantis iecoris

Meditatio sc̄ti anselmi de redēp.ge.bu.

medullas flammans salutaribꝫ penetrādo succendeſ sanctis ferroris igne illuſtrando mentis & corporis viuuerſa de posse. Pot: imē tue voluntatis torrente ut iam nū in iuridanoꝫ degustare libeat venenata dulcediniſ. Judica me & diſcernē de genere non sancta cauſa meam. Doce me quia deus meꝫ es tu facere voluntatem tuā m. Credo ergo quemcunq; inhabitauſtis in eo patris ac pariter ſis ihu domiſilium condis. Beatus q; te mererbitur h; ospitē habere quō p; te pater & ſilius apud eū facient mansionem. Celeni iam & tene benignissime dolentis amicis cōſolatōr in optimitatibus & tribulatiōnibus adiutor. Celeni mūdator: ſceleris: curat oris vulneris. Celeni fortitudo fragilitur: releuator labentium. Veni doctor huimilium: deſtructoſ ſupborum. Veni oris p; anorū p;ius pater. Cōſolator miseroſru m. viuuarum dulcis iudex. Veni ſpes paup̄m: refocillator defiſcientiſ. Veni ſydiſ nauigantium: portus naufragatiū vicit oīm viuentium decus ſingulare. Adorantibꝫ vniuersa ſalutis. Celeni sanctissimū eſpirituveni & miſererere mei. Aptam te tibi & condescende ppiciuſ mihi ut in ea tue magnitudini erigitas: tuorū roribꝫ mea imbecillitas finituaꝫ multiū idem cōplacat miſeratōi Per ielū & cōſerere domine famulis & famulabuſ tuis. M; & dirige actus eorum quoddicē in bonum & omnia peccata eoz dimitte: & mitte in cor eoz talem intellectum: ut extoto corde tibi fideliter ſeruant & tibi placeant: et oī tpe i tuo ſcō fuitio pmaneāt. Per & cōſimiles & famulas tuis q; do debitores meos corpore pari- ter & mēte purifica ut in tua inspiratōe cōpuncti noxias delectatiōes vitare p;ualeant. Per dñm nřm ielum christum dignus est mercenarius vel operari mercede ſua orobibꝫ tuis credit & optat

iuuari & ſarcia ptoꝫ a te ſubleuari per. Explicitū meditationes anſelmi.

Incipit meditatio ſc̄ti anſelmi de redēptōe generis humani.

Ruua christi

a ana aia de graui morte fuſciata ania de misera ſeruitute xp̄i ſanguine redēpta & liberata Excitamentē tuā. memeto reſuſcitatiōnis tue. Recogita redēptionē & liberationem tuam. Retracta vbi & quo ſit virtus redēptōis tue. Versare ī meditatōe eius Delectare ī cōreplatōe eiꝫ. Excute fastidiū tuū: fac vīm cordi tuo. Intēde in h; mēte tuā. Guita bonitatem redēptoris tui. accēdere ī amore ſaluatoris tui. māde fauī aboꝫ. Suge plus q; mellicū ſaporiꝫ. gluti ſalubrē dulcorē: mande cogitando. ſuge intelligēdo. gluti amādo et gaudēdo: letare mandendo. Gratulare ſugēdo. Jocūdare glutiēdo. Ubi g; & q; eſt ḫtus & fortitudo ſaluatoris tui. Cer- te christus te ſuſcitauit. Ille bonū ſama ritauit. Ille bonū amicus per oīa ſua te libtrauit xp̄iſ in q;. Ergo vir- tus ſaluatoris tue ḫtus eſt xp̄iſ. Ultiq; cornua ī manibꝫ. Ibi abſcondita eſ forti- tudo eiꝫ. Cornua quidē ī manibꝫ eius quia brachijs crucis cōfixe ſūt manū eiꝫ. Que aut̄ fortitudo in tanta infirmitate. Que altitudo in tāta humilitate. Quid venerabile in tanto contēptu. Sz certe īa abſconditū q; in infirmitate ideo celatū q; in humilitate. Ideo occultū q; ī cōtemptu. O fortitudo abſcondita: hoīem in cruce pendetē ſuſpedere mortē eter- nā. Genus humanū p̄miente hoīe in lig- no confixū deſigere mūdū ppetue mor- ti affixū. O celata potestas hominē dā- natū cū latronibꝫ ſaluare hoīes dāpna- toſ cū demonibꝫ hominē patibulo ex- tēſū aia trahere ad ſeipm. O virt̄ occi- ta vīam animā emiſſam de corpore in- numerabiles extrahere de inferno ho- tūij